

Oponentský posudek na rigorózní práci

Mgr. Kamily Kocajové

na téma

„Trestný čin zpronevěry podle § 248 tr. zák.“

I.

Kandidátka si vybrala k obhajobě velmi aktuální téma. Potřebnost takového tématu vyplývá především z hospodářsko-politické situace v zemi, kdy některé ekonomické poměry zvláště z podnikatelské sféry se odchýlily od právního systému a v tomto smyslu trestný čin zpronevěry patří při aplikaci mezi nejfrekventovanější. Opakované novelizace, stejně tak jako nové skutkové podstaty v trestním zákoně, které mají návaznost na trestný čin zpronevěry, dokumentují živý zájem zákonodárce o tuto část zvláštní části trestního zákona. O stejném pak svědčí i četná rozhodovací praxe Ústavního soudu ČR. Vzhledem k těmto nepochybným okolnostem je třeba konstatovat, že téma bylo zvoleno správně a přiléhavě.

II.

Z formálního hlediska působí práce uceleně a přehledně. Řazení do jednotlivých kapitol a částí nepostrádá logiku. Správná je nepochybně i pozornost, kterou autorka věnuje souvislosti trestného činu zpronevěry s dalšími trestnými činy (kapitola II.). Práce správně začíná obecným rozborem právní úpravy a přes jednotlivé kapitoly dochází až ke statistickým číslům a k porovnání německé úpravy. Takovýto postup pokládám za správný a systematický a dodává tím posuzované práci ucelený řád. Autorka správně a bohatě využívá judikaturu Ústavního soudu ČR i Nejvyššího soudu ČR, jakož i odborné vnitrostátní i zahraniční komentáře. Toto dodává práci velmi praktický ráz, který rozhodně zvyšuje její celkovou teoretickou úroveň.

III.

V úvodu vychází autorka logicky z historických právních pramenů a největší pozornost pak věnuje právní úpravě po roce 1989, a to zvláště v souvislosti se zněním zákonů č. 557/1991 Sb. a 290/1993 Sb.

Jádrem celé práce je samotná první kapitola, která podrobně vymezuje trestný čin zpronevěry dle § 248 tr. zák. z hlediska jednotlivých znaků skutkové podstaty. Za pozornost zde stojí časté použití judikatury obecných soudů, což posiluje (jak již bylo řečeno) praktický a odborný význam posuzované práce.

Ve druhé kapitole porovnává autorka trestný čin zpronevěry dle § 248 tr. zák. s dalšími trestnými činy – krádeže, neoprávněného užívání cizí věci, podvodu, porušování povinnosti při správě cizího majetku a některými dalšími. Z porovnání vyplývá mnohdy velmi křehká hranice mezi trestným činem zpronevěry a dalšími trestnými činy, což činí mnohdy potíže i v aplikační praxi orgánům činným v trestním řízení.

Velmi aktuální tematika je pak pojednána v další kapitole, kde se řeší trestný čin zpronevěry na kapitálovém trhu a v bankovní sféře. Oproti ostatním kapitolám řidší citace judikatury je charakteristická právě pro uvedenou trestnou činnost a sama o sobě signalizuje menší zkušenosti orgánů činných v trestním řízení s touto trestnou činností. Oproti ostatním kapitolám se naopak projevuje větší návaznost na normy občanského a obchodního práva, jakož i na další právní předpisy.

Za velmi potřebnou pak považuji pátou kapitolu pojednávající o trestném činu zpronevěry v leasingových vztazích. Nejednotnost judikatury a výkladových stanovisek ještě v nedávné době svědčí o potřebě ujednotit tyto závěry z hlediska právní jistoty i předvídatelnosti práva. To se za použití nejčerstvější judikatury autorce daří a právě v této části považuji posuzovanou práci za nejprospěšnější.

Další pasáže věnované statistickým údajům a srovnání české úpravy s německou pak dokreslují velmi dobrou teoretickou úroveň práce. V závěru pak celkem logicky zůstává autorka na úrovni předpokládané právní úpravy novely (rekodifikace) trestního zákona a to včetně trestní odpovědnosti právnických osob.

IV.

Z výše uvedeného je patrné, že se autorka zdárně vypořádala se zvoleným tématem a posuzovaná práce nepochybně splnila svůj účel. Kvalitu dodává práci již zmiňovaná hojně citovaná judikatura i statistické údaje. Nemám proto žádné návrhy na doplnění práce.

V.

Závěrem předpokládám, že uvedená práce může sloužit jako hodnotný podklad pro ústní obhajobu v rigorózním řízení.

V Praze dne 19. října 2005

JUDr. Jan Sváček
